

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

20 april 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de toekomst van de nationale plantentuin te Meise

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de overheveling van de plantentuin van Meise

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de studie van de transfers van Vlaanderen naar Wallonië

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 20 april 2004

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.55 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de toekomst van de nationale plantentuin te Meise

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de overheveling van de plantentuin van Meise

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Becq tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de toekomst van de nationale plantentuin te Meise en van de heer Loones tot minister Somers, over de overheveling van de plantentuin van Meise.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, ten tijde van de Lambermontakkoorden is dit dossier meermaals door het partijbureau van de toenmalige VU besproken. Het is toen vaak weggelachen aangezien de meeste betrokkenen met betrekking tot deze zeer grote staats Hervorming niet over een plantentuin wilden worden lastig gevallen.

Nu komt de plantentuin van Meise voor de zoveelste keer hier aan bod. Ik wil dit verhaal hier niet volledig herhalen. Op 7 januari 2003 zijn de vier resterende knelpunten tijdens de behandeling van een interpellatie in deze commissie al uitvoerig aan bod gekomen.

Het bestaande samenwerkingsakkoord heeft tot interpretatieverschillen geleid. Momenteel worden we nog steeds met vier twistpunten geconfron-

teerd. Mevrouw Becq en ikzelf hebben deze punten tijdens onze vorige interpellaties over dit onderwerp al naar voren geschoven. Ik hoop dat we vandaag al iets verder staan dan een loutere herhaling van de problemen.

Het eerste knelpunt is de tendentieuze geschiedschrijving. Het tweede knelpunt is het aantal wetenschappelijke onderzoekers waarover de Franse Gemeenschap kan beschikken. Dit aantal kan tussen 12 en 31 schommelen. De vraag is of het hulp personeel mag worden meegeteld. Het derde knelpunt betreft de nieuwe investeringen door de Vlaamse Gemeenschap. Aangezien het herbarium, de eigenlijke plantencollectie, niet wordt overgeheveld, vraag ik me af of deze middelen naar de federale overheid vloeien. In feite wordt enkel het onroerend patrimonium overgeheveld. Het vierde knelpunt behelst de vraag of de Franstalige wetenschappelijke medewerkers die overstappen nog moeten worden gescreend.

We hebben toen al op het bestaan van een vijfde knelpunt gewezen. De overheveling heeft namelijk ook financiële gevolgen. De in de Lambermontakkoorden bepaalde prijs kan namelijk schommelen naargelang van de taalrol waarop het personeelsbestand wordt ingeschreven.

In zijn antwoord op onze interpellaties heeft voormalig minister-president Dewael gezegd dat deze kwestie enkel door het Overlegcomité kon worden opgelost en dat alle knopen daar moesten worden doorgemaakt.

Mijnheer de minister-president, u hebt ons ook beloofd dat u dit onderwerp op de agenda van het Overlegcomité zou plaatsen en dat de knopen daar inderdaad zouden worden doorgemaakt. We mogen de dramatische evolutie van de situatie evenwel niet uit het oog verliezen. De instelling ziet zich verplicht zelf aan de alarmbel te trekken. Uit de ontluisterende beelden die we te zien hebben ge-

Loones

cregen, blijkt dat de serres, in het bijzonder de orchideeënserres, rampzalig zijn gedevalueerd en dat er in de orangerie zelfs geen verwarming meer is.

De situatie is bijna erg genoeg om met het schaamrood op de kaken weg te vluchten. Gelukkig kunnen we, bij wijze van verklaring, naar het eeuwige Belgische kluwen verwijzen. Zo heeft minister Reynders onlangs verklaard dat hij weigert nog verder in de plantentuin te investeren.

Wat is er gebeurd tussen 7 januari 2003, de dag waarop de vorige minister-president heeft verklaard dat het Overlegcomité de knopen moest doorhakken, en vandaag? Is er helemaal niets gebeurd of heeft zich een zekere evolutie voltrokken? Wat is het standpunt van de Vlaamse regering over de beslissing van de federale overheid om niet langer in de nodige middelen voor het onderhoud van en voor herstellingen aan de plantentuin te voorzien? Kunnen we hieraan iets doen?

Als een eigenaar van een beschermd monument zijn patrimonium verwaarloost, dan kunnen we die op de vingers tikken. Als een bedrijf de bodem vervuult, dan verhaalt de overheid de kosten die ze maakt op de eigenaar. Hier hebben we te maken met onze eigendom. De Regie der Gebouwen besteedt er niet eens de meest elementaire zorg aan. Kunnen we daar niets aan doen? Kunnen we niet zelf herstellingswerken laten uitvoeren of ten minste aanmaningen sturen met ingebrekestelling?

Zal de Vlaamse overheid de federale overheid aansprakelijk stellen voor de schade die ze bewust veroorzaakt aan de goederen die ze aan de Vlaamse Gemeenschap moet overdragen? Kan de Vlaamse overheid zelf dringende bewarende maatregelen nemen en de kosten nadien terugvorderen? Mijn laatste vraag is de belangrijkste en ook meest praktische. Mijnheer de minister-president, wat kunt u zelf doen op het Overlegcomité? Over welke middelen beschikt u?

Als we iets willen bereiken, moeten we steeds opnieuw onderhandelingen opstarten. Het zou godgeklagd zijn als we dat in deze zaak ook moeten doen. We vragen u met aandrang niet in te gaan op die vraag. Het bestaande akkoord moet simpelweg worden uitgevoerd zonder dat nieuwe toegevingen worden gedaan.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het probleem is genoegzaam bekend. We zien van dichtbij hoe de zaak evolueert. Voor de inwoners startte het verhaal met het feit dat de gratis toegankelijkheid van de plantentuin veranderde in een betalende. Toenmalig minister Anciaux heeft hier toen gezegd dat die toegang – opnieuw – gratis en dat de tuin Vlaams zou worden. Hij zou hiervoor zorgen binnen het kader van de defederalisering en het beleid in de Vlaamse Rand.

De vroegere discussies bestaan nog steeds. Ze gaan over het personeel, de verdeling. Er is nog steeds geen duidelijkheid over wat er met de planten, het boekenbestand moet gebeuren. De zaak wordt verwaarloosd, hoewel de aantrekkingskracht van de plantentuin blijft bestaan, er nog steeds evenementen in doorgaan en de directeur een lovenswaardige poging doet om de tuin op de wereldkaart te houden.

Mijnheer de minister-president, wat is de stand van zaken van het ontwerpakkoord? Hoe wordt het uitgevoerd en concreet gemaakt? Wat zijn de knelpunten? Wat is de timing voor verdere onderhandelingen en afronding van het akkoord? Hoe zult u trachten uit de patstelling te raken?

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de overdracht van de nationale plantentuin van Meise werd afgesproken tijdens de besprekingen van de Lambermontakkoorden. De overdracht werd wettelijk geregeld met de bijzondere wet van 13 juli 2001.

Om de plantentuin over te hevelen, moesten er drie stappen worden gezet. Eerst en vooral moest er een samenwerkingsakkoord worden afgesloten. Daarna moest het worden bekrachtigd door een eensluidend decreet in beide parlementen. Ten slotte moest de federale overheid een koninklijk besluit uitvaardigen voor de regeling van de overdracht.

Tot nu toe is er een samenwerkingsakkoord afgesloten en ondertekend door toenmalig minister-president Dewael en gewezen minister Dua aan Vlaamse kant en minister-president Hasquin en minister Dupuis aan Franstalige kant. Er is nog geen akkoord over een eensluidend decreet én er is ook nog geen KB van de federale regering.

Somers

Net als u betreur ik dat de afspraken en akkoorden nog steeds voor moeilijkheden zorgen. Het is weliswaar niet de eerste keer dat er over specifieke dossiers akkoorden worden afgesloten die later – bij de uitvoering van de akkoorden – vertraging opleven. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de regionalisering van de provincie- en gemeentewet. Het was wachten op de Lambermontakkoorden om die zaak ook werkelijk te regelen.

Wat hebben we ondertussen gedaan? Het dossier werd op 24 januari 2003 op het Overlegcomité gebracht. Bij het opstellen van een gemeenschappelijke tekst bleek dat er interpretatieverschillen waren tussen de Franstalige en Vlaamse politieke verantwoordelijken. Er waren vier knelpunten. Het eerste ging over het al dan niet opnemen van een geschiedkundige inleiding, die minstens tendentieuze noemen was. Daarnaast was er een probleem met de interpretatie van de artikelen die bepalen hoeveel Franstalig personeel van de Franse Gemeenschap ter beschikking blijft van de plantentuin, met alle financiële repercussies van dien. Er was ook de juridische discussie over de begrippen 'eigendom' en 'bruikleen' en de betekenis ervan indien de collectie wordt uitgebreid en indien de bestaande infrastructuur wordt verbeterd of vernieuwd. Het laatste knelpunt gaat over de vraag naar de erkenning van de wetenschappelijke onderzoekers van de Franse Gemeenschap door de wetenschappelijke raad.

Het standpunt van de Vlaamse regering over deze knelpunten kwam neer op het volgende. De Vlaamse regering ging niet akkoord met de tendentieuze geschiedkundige inleiding van het kabinet van minister-president Hasquin. De geschiedkundige beschrijving was niet alleen tendentieuze, maar hoorde ook niet thuis in een legistische tekst. De interpretatie van de artikels 5, 8 en 9 kon volgens de Vlaamse regering enkel leiden tot maximaal 12 personeelsleden die door de Franse Gemeenschap ter beschikking gesteld worden van de plantentuin. Voor de Vlaamse regering was het vanzelfsprekend dat alle nieuwe investeringen die de Vlaamse Gemeenschap doet na de overdracht van de plantentuin, automatisch eigendom worden van de Vlaamse Gemeenschap. Het principe dat de wetenschappelijke onderzoekers erkend moeten worden door de wetenschappelijke raad staat letterlijk opgenomen in het ondertekende akkoord tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap.

Op het Overlegcomité van 24 januari 2003 werd beslist om onder het voorzitterschap van de eerste

minister een werkgroep op te starten die de nog resterende problemen moest onderzoeken én hierover verslag moest uitbrengen op het eerstvolgende Overlegcomité. Op 11 maart 2003 werd het verslag van de werkgroep afgerond. De bevindingen van de werkgroep kwamen ter sprake op het Overlegcomité van 4 april 2003. In het ontwerp van notulen van die vergadering kunt u lezen dat er een consensus was over de voornaamste knelpunten.

In die overeenkomst staat het volgende. Het Franstalige toegevoegde vorsings- en beheerspersoneel – eventueel met uitzondering, in een concept van 'functionele eenheid', van het gespecialiseerde technisch personeel en het beheerspersoneel van niveau 2+ en hoger – wordt in een uitdovend kader ondergebracht. Als compensatie mag de Franse Gemeenschap drie mensen extra in het wetenschappelijk personeel ter beschikking stellen. In plaats van twaalf laten we vijftien mensen toe, maar de rest zit in een uitdovend kader. Dat was het akkoord.

De Vlaamse Gemeenschap waarborgt uitdrukkelijk om op het terrein nooit een splitsing door te voeren tussen de federale en Vlaamse collecties, en dat de Franstaligen bovendien dezelfde gebruiksrechten inzake onderzoek en educatie als de Vlaamse vorsers op de 'Vlaamse' planten behouden. Wij worden eigenaar, maar het wetenschappelijk onderzoek staat uiteraard voor iedereen open.

Er komt overleg tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap over het opstellen van een geschiedkundige inleiding in de memorie van toelichting. Dat houdt voor mij overigens een meer symbolisch dispuut in. Dit was naar mijn aanvoelen een goed compromis dat de twee gemeenschappen op één lijn zou brengen en het dossier deblokkeren in het belang van de plantentuin en het personeel. Aangezien dit het laatste Overlegcomité was voor de federale verkiezingen van 18 mei 2003 werden de notulen nooit goedgekeurd.

In antwoord op een brief van mij antwoordt minister Hasquin dat het ontwerp van notulen niet weergeeft wat er op het Overlegcomité werd afgesproken. Hij had hierover de premier aangeschreven die de problematiek opnieuw zou agenderen op een volgend Overlegcomité.

Daardoor bevindt de plantentuin zich momenteel in een schemerzone. In de akkoorden van Lambermont werd de overheveling naar de Vlaamse Gemeenschap afgesproken. In de werkgroep kwamen de gemeenschappen tot een overeenkomst, maar Hasquin heeft zich daarvan gedistantieerd. Bijge-

Somers

volg is niet de Vlaamse overheid maar nog steeds de federale volwaardig eigenaar en rechtsverantwoordelijke voor de plantentuin.

Dit dossier is opnieuw geagendeerd op het Overlegcomité van morgen, woensdag 21 april. Gezien de interkabinettenvergadering ter voorbereiding van deze vergadering op dit moment bezig is, heb ik nog onvoldoende zicht op de standpunten van de andere overheden, inzonderheid de federale. Het standpunt dat ik aan mijn kabinetmedewerkers meegaf, is als volgt samen te vatten. De Vlaamse regering wenst dat de afspraken van de Lambermontakkoorden worden nagekomen. De Vlaamse regering blijft in principe bij haar interpretatie van de knelpunten zoals geformuleerd in de nota die minister-president Dewael op het Overlegcomité van 24 januari 2003 voorlegde. Ze kan akkoord gaan met de 'officieuze' niet-goedgekeurde notulering van het Overlegcomité van 4 april 2003. Indien de Franse Gemeenschap zich hiertegen blijft verzetten, wenst de Vlaamse regering terug te vallen op de nota die minister-president Dewael op 24 januari aan het Overlegcomité voorlegde. De Vlaamse regering is niet bereid financiële middelen uit te trekken voor investeringen zolang de twee laatste stappen van de overdracht, namelijk de goedkeuring van een eensluitend decreet in het Vlaams parlement en in het parlement van de Franse Gemeenschap enerzijds én de goedkeuring van een KB dat de overdracht van de plantentuin regelt anderzijds, niet afgerond zijn.

De verdere stappen in dit dossier hangen af van een consensus tussen de Franse en Vlaamse Gemeenschap. Indien de Franse Gemeenschap zich blijft verzetten tegen een vlotte afhandeling is het enig mogelijke middel op dit moment het Overlegcomité.

U vroeg me naar het standpunt van de Vlaamse regering over de beslissing van de federale overheid om niet meer in de nodige financiële middelen te voorzien voor noodzakelijk onderhoud en herstelling van de gebouwen van de plantentuin. Ik wacht het Overlegcomité af omdat ik op dit moment niet weet wat het standpunt is van de federale overheid. Ik zal dat morgen kennen. De actualiteit zal wellicht tot enige actie aanzetten.

De Vlaamse regering heeft zich in dit dossier steeds naar de letter en geest van de afspraken in Lambermont – en ook soepel – opgesteld. Het is niet de fout van de Vlaamse regering dat dit dos-

sier blokkeert. Het ligt evenmin aan de federale regering. Zij kan alleen maar betreuren dat er geen consensus is tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Ze blijft daardoor de verantwoordelijke, de eigenaar. De federale overheid draagt met andere woorden de verantwoordelijkheid voor het onderhoud. Zolang de overdracht niet is gerealiseerd, moet de federale overheid zich als een goede huisvader gedragen.

Zal de Vlaamse overheid de federale overheid aansprakelijk stellen voor de schade die de federale overheid veroorzaakt aan de goederen die aan de Vlaamse Gemeenschap moeten worden overgedragen? Ik zou deze vraag liever pas na de vergadering van het Overlegcomité van morgen beantwoorden. Ik zou eerst het standpunt van de federale regering willen horen.

Kan de Vlaamse regering inmiddels geen dringende bewarende maatregelen treffen om ergere schade te voorkomen? Wat het financieren van dergelijke maatregelen betreft, verwijs ik naar het antwoord op de eerste vraag van de heer Loones. Zolang de Vlaamse Gemeenschap geen eigenaar van de plantentuin is geworden, moet de huidige eigenaar, de federale overheid, haar verantwoordelijkheid nemen.

Het opleggen van bewarende maatregelen lijkt me geen haalbaar denkspoor. We mogen niet vergeten dat de Vlaamse overheid geen eigenaar van de plantentuin is en bijgevolg wellicht niet over enige rechtsgrond beschikt om dergelijke maatregelen te treffen.

Welk standpunt zal de Vlaamse regering op de volgende vergadering van het Overlegcomité innemen? Ik meen dat ik dit al voldoende heb toegelicht. Dit dossier had al lang opgelost kunnen zijn. Ik wil me niet verbergen achter formele argumenten. De Vlaamse regering had een bijdrage tot een oplossing kunnen leveren. Indien we op de eisen van de Franse Gemeenschap waren ingegaan, hadden we een akkoord kunnen sluiten. Dan hadden we moeten aanvaarden dat 31 Franstalige personeelsleden zouden worden tewerkgesteld, dat de financiële middelen op een andere grond tussen de gemeenschappen zouden worden verdeeld, dat de investeringen van de Vlaamse Gemeenschap geen eigendom van de Vlaamse Gemeenschap zouden blijven en dat de Franstalige onderzoekers niet langs de Wetenschappelijke Raad zouden moeten passeren. Indien we op al deze vragen waren ingegaan, dan was er nu al een akkoord geweest.

Somers

Het gaat hier om een moeilijke afweging. De Franse Gemeenschap stelt zich koppig op en heeft er geen direct belang bij om dit probleem op een constructieve manier op te lossen. Willen we de plantentuin van Meise omwille van de halsstarrige en incorrecte houding van de Franse Gemeenschap verder laten verkommeren en verloederen? Blijven we in deze impasse zitten? Willen we de plantentuin redden en onze verantwoordelijkheid opnemen op een manier die niet aan de rechtmatige Vlaamse belangen beantwoordt?

Er is maar één manier om hieruit te raken. We moeten de federale overheid morgen duidelijk maken dat er zo snel mogelijk een oplossing moet komen en dat de Vlaamse regering zich niet rigide wil opstellen en enkel wil waken dat de essentiële punten van de gemaakte afspraak worden nageleefd. Zolang de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap geen akkoord hebben bereikt, blijft de federale overheid verantwoordelijk voor de plantentuin van Meise. In het kader van onze constitutionele rechtsorde lijkt dit me het enige standpunt dat de Vlaamse regering kan innemen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Ik zou de minister-president willen danken voor zijn antwoord. Dat dit antwoord ons niet bevredigt, zal hem allicht niet verbazen. Het gaat hier in feite om een oud dossier. Tijdens de besprekingen van het Lambermontakkoord hebben we al op het probleem gewezen. Mevrouw Brepoels heeft hier in haar toespraken letterlijk naar verwezen.

Zoals ik daarnet al heb gezegd, heeft dit dossier op de vergaderingen van het partijbestuur van de voormalige VU vaak op ieders zenuwen gewerkt. Ondertussen zitten we er nog steeds mee.

Deze moeilijkheden vielen tijdens de onderhandelingen al te voorzien. Het gaat niet om nieuwe toegevingen van de Vlaamse regering. Er is toen niet goed onderhandeld.

Een ander aspect van de zaak betreft de huidige verantwoordelijkheden. Ik vind het eigenlijk prettig om dergelijke vragen te stellen. Heel dit dossier is een typisch voorbeeld van de verlamme werking van België. Eigenlijk is niemand in de fout gegaan. Men kan niemand verwijten dat hij zijn eigen belangen verdedigt. Het resultaat is echter dat niemand iets doet. We zouden iedereen kunnen beschuldigen. We zouden kunnen verklaren dat de

Franstaligen een verrottingsstrategie voeren. Ik houd het er liever op dat België zijn patrimonium verwaarloost. De Belgische overheid is verantwoordelijk en honoreert het bereikte akkoord niet. Ik schiet hierop graag mijn pijlen af.

We moeten ons natuurlijk ook tot de Vlaamse verantwoordelijken richten. We hebben dit dossier veel te lang laten aanmodderen. Ik weet niet over welke politieke hefboomen de Vlaamse regering beschikt. Het spreekt voor zichzelf dat deze opmerking voor verschillende dossiers geldt. Misschien zouden een aantal andere dossiers kunnen worden gebruikt om een oplossing voor dit kleinere dossier te vinden.

De plantentuin van Meise krijgt ondertussen een grote symboolwaarde. Iedereen heeft de televisiebeelden van de verkommerde serres kunnen zien. We laten de trots van deze natie verkommeren. Dit is een bijzonder mooi modeldossier.

Blijkbaar zal het Overlegcomité zich hier morgen over uitspreken. De Vlaamse overheid moet de federale overheid nadrukkelijk op haar verantwoordelijkheid wijzen. Ik noteer tevens dat de Vlaamse regering geen eigen investeringen overweegt. Dit zou een wijze houding kunnen zijn. De andere mogelijkheid lijkt me iets te gemakkelijk. Ik kan me inbeelden dat de mensen die de plantencollectie hebben helpen opbouwen en er, met andere woorden, van nabij bij zijn betrokken een heel andere houding aannemen. Zij vinden allicht dat de collectie met om het even welke middelen moet worden gered. Deze attitude lijkt me bijzonder eerbiedwaardig. We zouden dit kunnen doen. Juridisch is het alleszins mogelijk. In andere gevallen hanteren we immers dezelfde instrumenten.

Mijnheer de minister-president, we wachten op de resultaten van de vergadering die morgen zal plaatsvinden. In feite hebben we deze vraag om uitleg een paar dagen te vroeg gesteld. Volgende week kan dit onderwerp niet meer aan bod komen. Ik ben er evenwel van overtuigd dat de discussie op andere plaatsen zal worden voortgezet.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijn eerste indruk is dat we het verhaal van de minister-president al eens eerder hebben gehoord. Indien ik zijn antwoord tracht samen te vatten, kan ik enkel besluiten dat we ons nog steeds in dezelfde patstelling bevinden.

Dit betekent uiteraard niet dat we al onze voorwaarden zonder meer moeten laten vallen. Ik stel me vooral de vraag of deze situatie had kunnen

Becq

worden voorkomen indien in het begin duidelijker afspraken waren gemaakt. Dit probleem stelt zich trouwens vaak bij het maken van afspraken. De grote lijnen zijn steeds duidelijk, maar op het ogenblik dat het er concreet op aankomt, trekt iedereen het laken zoveel mogelijk naar zich toe. Ik vraag me af of we dat met betrekking tot dit dossier hadden kunnen voorkomen.

De mensen die voor de collectie instaan, beschouwen haar als een onderdeel van ons erfgoed. Zij vinden tevens dat de plantentuin nog verder moet worden uitgebouwd en zijn internationale reputatie moet blijven verdedigen. Zolang geen akkoord uit de bus is gekomen of de Vlaamse overheid de nodige middelen niet ter beschikking stelt, blijven zij zich om de situatie van de plantentuin bekommeren.

Ik vraag me af of het mogelijk is om eventuele Vlaamse investeringen nadien te recupereren. Ik weet eigenlijk niet of Vlaanderen wel over de nodige middelen beschikt om tot dergelijke investeringen over te gaan en of dit denkspoor ooit juridisch is onderzocht. Ik stel deze vragen enkel omdat ik een stapje vooruit wil zetten in het behoud van wat in het verleden is opgebouwd.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, ik zou nog even willen reageren op de replieken van de vraagstellers. Ik ben het eens met de heer Loones wanneer hij stelt dat dit storende dossier illustratief is voor een aantal wantoestanden. Hij beweert echter dat niemand de verantwoordelijkheid draagt en niemand in de fout is gegaan. Daar ben ik het absoluut mee oneens.

Wie dit dossier analyseert, moet de moed hebben een correcte analyse te maken. Hieruit kan enkel blijken dat de Vlaamse regering niet heeft stilgezeten. De Vlaamse regering heeft dit dossier al tweemaal op de agenda van het Overlegcomité geplaatst. In de werkgroep heeft de Vlaamse regering zich steeds constructief opgesteld en steeds getracht oplossingsgericht te denken. De Vlaamse regering heeft een aantal toegevingen gedaan. Deze toegevingen zijn gebaseerd op haar eigen interpretatie van de destijds gemaakte afspraken. We geven overigens toe dat deze afspraken een aantal interpretatiemogelijkheden openlaten. Ik heb minister-president Hasquin zelf een brief over dit onder-

werp gestuurd. Bovendien staat het morgen weer op de agenda van het Overlegcomité.

Wat is nu de realiteit ? Zolang de plantentuin van Meise niet door middel van een KB wordt overgeheveld, is het de federale overheid en de federale regering die terzake de verantwoordelijkheid draagt. Ik heb alle begrip voor de mensen die daar werken en houden van die plantentuin. Ik begrijp dat het hen niet interesseert waar het geld vandaan komt, als er maar een einde komt aan de verwaarlozing. We moeten echter ook vanuit een juridisch kader denken om de verantwoordelijkheden te leggen daar waar ze thuishoren. In dit geval is dat in de allereerste plaats bij de federale overheid. Ze kan niet politiek verantwoordelijk worden gesteld voor het uitblijven van een overeenkomst tussen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap. Ze is wel juridisch volledig verantwoordelijk.

De Vlaamse regering heeft geprobeerd constructief te zoeken naar een oplossing. We zullen dat morgen opnieuw doen. We zullen geen rigide standpunten innemen of een discussie voeren over één wetenschappelijke onderzoeker meer of minder. Een historische inleiding is voor mij, met alle respect, van ondergeschikt belang. De essentie van de Vlaamse belangen moet echter wel overeind blijven staan.

De Franse Gemeenschap heeft met ons onderhandeld en een akkoord afgesloten. De ontwerpnotulen werden op papier gezet. Nu, enkele weken voor de verkiezingen, krabbelt de Franse Gemeenschap terug. Dat is geen correcte houding. Waarschijnlijk komt dit omdat ze er geen belang bij heeft en eventueel hefboomen zoekt om andere zaken te doen. We mogen echter niet de fout maken om daarin al te makkelijk mee te stappen.

Het uitgangspunt van de Vlaamse regering is het bestaande akkoord. We zullen ons constructief opstellen en trachten een oplossing te bereiken in het belang van de mensen die er werken en in het belang van de plantentuin. Wel moeten we de Vlaamse belangen bewaken en de federale regering voor haar verantwoordelijkheid plaatsen. We zullen dat morgen ook doen. We zullen aan de federale regering zeggen dat ze de verantwoordelijkheid draagt zolang het akkoord niet rond is. Dat is ook de enige mogelijkheid om ervoor te zorgen dat de Franstaligen er belang bij hebben het dossier op te lossen. Als de federale overheid verantwoordelijk is, moeten ook de Franstaligen minstens voor een deel instaan voor de financiering. Van zodra Vlaanderen verantwoordelijk is, betalen wij de rekeningen en de facturen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister-president, u hebt me wel zeer verkeerd begrepen. Ik heb niet gezegd dat niemand fouten zou hebben gemaakt. Ik heb wel gezegd dat iedereen dat van zichzelf zal vinden. In ons prachtig Belgisch systeem kan iedereen dat stellen, ook als de zaken in het honderd lopen.

Ik zal niet opnieuw aanhalen wat ik daarnet heb gezegd. U hebt me ook nu niet overtuigd.

De kolder met de notulen die verkeerd of niet zijn opgesteld, die al dan niet met uitstel werden goedgekeurd, gaat wel erg ver. Ik herinner me wat daarmee is gebeurd in, onder andere, het dossier van de ontwikkelingssamenwerking. We zullen altijd voor verkiezingen staan. Het kan dus zijn dat de notulen opnieuw niet worden goedgekeurd. Om de overlegsystemen goed te doen werken, is er misschien nood aan een goede secretaris, die de notulen meteen kan opstellen en laten goedkeuren. Ik moet echter geen raad geven om een federale structuur te doen werken, die vrij ver staat van mijn denkwereld.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de studie van de transfers van Vlaanderen naar Wallonië

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de studie van de transfers van Vlaanderen naar Wallonië.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, mijn vraag zal vrij kort zijn. Mijnheer de minister-president, ik zal u de kans geven om dit onderwerp, dat al een aantal keren aan de orde is geweest, te verduidelijken.

In november 2003 hebben de heren Sauwens en Van Hauthem actuele vragen gesteld over de stand van zaken betreffende de studie over de transfers van Vlaanderen naar Wallonië. Net voor de federale verkiezingen hebben we dit onderwerp ook in

deze commissie besproken. Toenmalig minister-president Dewael kondigde toen aan een studie terzake te laten uitvoeren.

Op 25 november 2003 heb ik naar de voortgang van de studie gevraagd. Mijnheer de minister-president, u zei toen dat u 'op 5 november, het moment van de actuele vraag, informatie hebt ingewonnen bij de administratie. Abafim meldde toen dat de studie in het voorjaar van 2004 afgerond zal zijn. Het is dus geen nieuwe studie. Ik heb bevestigd dat er, in overleg met onze administratie, een studie was aangevraagd door mijn voorganger. De studie loopt en de resultaten zullen beschikbaar zijn in het voorjaar van 2004'. Volgens u ging het dus over een studie die was aangevraagd door uw voorganger, aangekondigd op 13 mei 2003 bij internationale experts en niet bij de KU Leuven of KBC.

Tot op heden zijn er ons geen resultaten van de studie bekend. Het voorjaar duurt nog wel even. Uit informele contacten hebben we echter vernomen dat er wel een gesprek is geweest om een studie te laten uitvoeren, dat er een kennismakingsronde is geweest, maar dat er in feite geen studieopdracht is gegeven.

Mijnheer de minister-president, wat is de huidige stand van zaken van de door de Vlaamse regering op 13 mei 2003 beloofde studie om de transfers op een objectieve manier te onderzoeken ? Welke stappen werden er reeds genomen ? We zitten in het voorjaar van 2004. Zijn de resultaten van de studie reeds beschikbaar ? Zo neen, waarom nog niet en wanneer zal dat wel het geval zijn ? Wie zijn de internationale experts die de studie uitvoeren ? Op basis waarvan worden of werden ze aangeduid ? Kunt u het gerucht dat er geen studie werd uitgeschreven, weerleggen ?

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, zoals de heer Van Dijck heeft gezegd, hebben we hierover op 5 november 2003 een actuele vraag gesteld. Mijnheer de minister-president, u hebt toen een studie aangekondigd of gezegd dat er een studie zou komen op basis van een beslissing van uw voorganger. U zei dat u 'geen illusies koestert dat die cijfers een andere richting zouden uitgaan dan de cijfers die de KBC gisteren heeft gepubliceerd en die in het verleden reeds zijn bevestigd door Leuvense professoren en anderen.'

Van Hauthem

Mijnheer de minister-president, u zult zich herinneren dat ik me toen vrolijk heb gemaakt over het feit dat naar aanleiding van vragen over een studie die al bestaat, en die niet alleen over transfers in de sociale zekerheid gaat, maar ook over transfers via de financieringswet en de federale begroting, u antwoordde dat u een studie zou laten maken. Van de bestaande studie zou een studie worden gemaakt om na te gaan waar de objectieve verschillen bij de transfers liggen. Het Vlaams Parlement had al tijdens de legislatuur 1991-1995 die opdracht aan een groep onderzoekers van de KU Leuven gegeven. Onder meer professor Pieters heeft zich daar toen mee beziggehouden.

De studie over de haalbaarheid van de Olympische Spelen is vrij vlug klaar. Een studie over een – toegegeven – politiek delicate materie laat dan weer erg lang op zich wachten. Hoe zit het met die studie? Waarover gaat ze? Gaat ze enkel over de transfermechanismen via de sociale zekerheid? Gaat ze ook over de andere mechanismen, zoals die van de inrestlasten? Als we die erbij tellen, dan komen we inderdaad uit op een goede 10 miljard euro per jaar. Waar is die studie? Bestaat ze? Indien niet, waarom niet en wanneer zal ze er dan wel zijn?

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, deze vraag werd al eerder gesteld. Ik verwijs dan ook in eerste instantie naar mijn antwoorden daarop. Er is niets gewijzigd intussen.

Met de KU Leuven werd een overeenkomst afgesloten dat ze in samenwerking met het vroegere KBC-team de studie zal actualiseren en uitbreiden. Deze actualisatie zit in de eindfase. Ze zal ter validatie worden voorgelegd aan een expertenpanel. Voor die validatie werd vroeger al een beroep gedaan op diverse externe experts, ook in het raam van het onderzoek naar de regionale Europese transfers. Het blijkt niet eenvoudig te zijn derde – geen Vlaamse en geen Belgische – experts te vinden die goed bekend zijn met de Belgische situatie. Daarbij komt dat in sommige gevallen de wetenschappelijke vrijheid niet zo ver gaat dat Franstalige hoogleraren hun medewerking willen verlenen. Dit alles mag het openbaar maken van de studie tussen nu en een maand niet in de weg staan.

Als u hieraan twijfelt, mijnheer Van Dijck, mag u zowel over het contract als over de timing steeds contact opnemen met de directeur-generaal van Abafim onder wiens supervisie de studie wordt uit-

gevoerd. Binnen de maand zal de studie openbaar worden gemaakt en verspreid.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister-president. Ik ben echter niet helemaal mee. Volgens mij lag de oorspronkelijke opdracht niet bij de KU Leuven en de KBC. Wie levert nu de basisstudie?

Minister-president Bart Somers : De studie van de KBC moet nu door experts worden gevalideerd.

De heer Joris Van Hauthem : Betekent dit dat u de studie van de KBC niet vertrouwt? U wilde er een wetenschappelijke onderbouw of toets aan geven via interne en externe experts. U hebt dan gemerkt dat sommige externe experts niet wilden meewerken. Blijkbaar hebben we onvoldoende interne experts.

Minister-president Bart Somers : We willen nu een uitbreiding van de studie. Dat betekent niet dat we de studie niet vertrouwen.

De heer Joris Van Hauthem : Het is een validering zegt u.

Minister-president Bart Somers : Dat betekent een versterking van de geloofwaardigheid, een verdere objectivering.

De heer Joris Van Hauthem : Dus was ze ongeloofwaardig?

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Van Hauthem, ik heb u een paar maanden geleden gezegd dat ik er niet aan twijfel dat een nieuwe studie in die richting zou gaan. Dat is evident. Voor het Vlaams Parlement is het van belang over een studie te beschikken die zo uitgebreid, zo actueel en objectief mogelijk is. Ze moet ook als objectief worden erkend door degenen die er kritisch tegenover staan. We zoeken zo veel mogelijk onderbouwing bij derde experts, het liefst mensen die niet in ons land verblijven en buiten de Belgische situatie staan. *(Opmerkingen)*

We werken met die mensen via de KBC en het expertenteam.

De heer Kris Van Dijck : We zitten hier nu allemaal te lachen, maar dit is geen bijkomstigheid.

Minister-president Bart Somers : Ik heb u enkele maanden geleden gezegd dat de studie er in het

Somers

voorjaar komt. Wilt u met uw kritiek dan wachten tot de studie er is ? De studie zal er binnen de maand zijn en ter beschikking staan van iedereen. Wat kan ik meer doen ? Ik zeg u : neem contact op met de administratie.

De heer Kris Van Dijck : Ik heb gezegd dat het voorjaar nog niet voorbij is. Ik heb alleen maar andere geruchten opgevangen.

Minister-president Bart Somers : Voor u geldt hetzelfde, mijnheer Van Hauthem. Ik heb gezegd dat de studie er komt. Ik maak me geen enkele illusie over de transfers van Vlaanderen naar Wallonië. Ik zie het probleem niet.

De heer Joris Van Hauthem : Ik zie ook geen probleem. U hebt zelf gezegd dat de cijfers in die richting zouden gaan. We mogen toch vragen stellen ? We hebben een antwoord gekregen.

Het voorstel van resolutie dat nog op onze agenda staat, is in feite achterhaald. Dat was al zo, voordat deze vragen werden gesteld.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.42 uur.*
